Maandag, 8 September 1941 DAGBLAD 58ste Jaargang, No. 3394

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel:
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

...merikaanse Interparlementaire Unie in zicht.

...uitse fabrieken kunnen verliezen niet meer bijwerken.

...ningrad en Odessa houden het nog steeds.

„TWEE JAAR GELEDEN".

September 1939.

... Duitse troepen bereiken Warsza-... Rusland concentreert troepen aan ... Westgrens. Groot-Britannië vestigt ...okkade van Duitsland.

... De Britse Regering verklaart of-...el, dat zij zich voorbereidt op een ...og van tenminste 3 jaren.

... Canada verklaart de oorlog aan ...tsland.

... Duitsland kondigt de contra-...kade af tegen Engeland.

... Duitsland deelt mede, dat Wars-... geheel is ingesloten en dat het ...front doorbroken is.

13. Paus Pius XII doet een beroep op ...elligerenten om menselijk te zijn in ...oorlogvoering.

...EWELDIGE AANVAL OP BERLIJN.

Ook Kiel en Boulogne moesten het ontgelden.

...ficieel wordt medegedeeld, dat ...menwerpers van de Royal Airfor-... de afgelopen nacht objecten heb-... aangevallen te Berlijn, Kiel en ...gne. De Pers Associatie deelde ...vernomen te hebben, dat de aan-... op Berlijn de hevigste was van de ...oog op de nazie-hoofdstad, wat het ...wicht aan bommen betreft.

Leden van het bommenwerpers-...mando, die deelnamen aan de nach-... aanvallen op Berlijn, deelden ...de, dat talrijke hevige ontploffingen ...den veroorzaakt en men gelooft, ... grote branden werden gesticht.

Na de aanval op Boulogne was er om ... uur nog steeds een ketting van ...nden waar te nemen. Waarnemers ...orteerden, dat de pogingen om het ... te bedwingen schenen te misluk-... Een reusachtige brand woedde ... heftiger dan de rest. Kort voor ...dernacht brak een tweede grote ...nd op enige afstand ten Oosten van ... eerste uit met hernieuwde furie. ... rode gloed van de twee vuurbakens ...rd gezien van de kust van Kent en ...ke wolken van zwarte rook werden ... de vlammen-gloed verlicht. Waarnemers meldden later, dat een ...elijke rook boven de haven op-...eg en zo nu en dan er vlammen uit-...ten, waaruit bleek, dat een schip of ...n ammunitie-depot in brand stond. Bij het aanbreken van de dag bra-...en nieuwe branden uit verder naar de ... in de richting van Kaap Crisnez. ...nden, (AP) 8.9).

OSLO AANGEVALLEN.

Het Britse Luchtvaartministerie gaf ... communiqué uit, dat als volgt luid-... „Op grote hoogte vliegende vielen ...nde forten" van het bommen-...commando in de loop van he-... de vijandelijke scheepvaart ... de haven van Oslo. Geen van ...iegtuigen wordt vermist" (Lon-... 6.9).

...N HET LENINGFRONT.

...de Ster" deelde mede, dat een ... van Maarschalk Klementi ...lovs strijdkrachten, die Lenin-...verdedigen, de rivier „O" is over-...en en naar het Zuiden drijvende, ...delijke macht van een Duits ... heeft gedood of gewond en ... artillerie-compagnie heeft vernield. ... andere eenheid omringde een ...tankcolonne, die was ingegra-... derde sneed door achter de ... waarbij de Duitse verbindin-... gevaar werden gebracht. Twee ... eenheden doorbraken het Duit-... op andere punten, hierbij ma-...en voorraden vernielende ... (AP) 6.9).

DE RUSSISCHE ...TEGENAANVALLEN.

... Rode legernieuwsblad „Rode ...elde, dat het Noordwestelijke ...leger tegenaanvallen uitvoert langs de toegangswegen naar Leningrad en de Duitsers verdreven hebben uit de gehele zone tussen het spoorwegstation F. en het dorp N., na een slag van drie dagen. „Rode Ster" deelde mede, dat de tegenaanvallen nog steeds slagen toebrengen aan de Duitsers.

Een dikke vacht van herfstmist hing over de Noordwestelijke sector, waar de zware artillerie aan beide zijden actief was in de grote strijd om Ruslands tweede grootste stad. Een bericht van „Rode Ster" deelde mede, dat van de 30 Duitse vliegtuigen, die niettegenstaande de mist probeerden om de militaire objecten buiten Leningrad aan te vallen, 15 werden neergeschoten en de andere vluchtten. 2 Van de vluchtende toestellen zouden nog zijn vernield bij de pogingen om hun basis te bereiken.

Aan het andere einde van het slagfront weerstond de defensie-ring rond de belegerde stad Odessa de hevige aanval en de pers berichtte, dat de nazies waren vastgelopen voor Kiev na herhaalde aanvallen te hebben ondernomen. Andere Russische berichten deelden mede, dat de Roemeense strijdkrachten, die Odessa belegerden, poogden een Russische artillerie-batterij op te ruimen, doch dat zij hierin faalden en meer dan een bataljon aan doden en gewonden verloren. Gemeld werd ook, dat de Rode legertroepen in een grote slag gewikkeld waren tegen een grote Duitse strijdmacht in een niet genoemde sector in het centrum van de linie. De laatste centrale sector, welke speciaal genoemd werd in het ochtendcommuniqué was Gomel, dat door de Duitsers werd genomen bij het grote offensief in verschillende centrale zones. Gemeld wordt, dat de Russische strijdkrachten aan dit front sterk worden gesteund door de luchtmacht. „Rode Ster" zeide, dat een eskader 42 op de grond staande Duitse vliegtuigen, 110 tanks en 600 voertuigen had vernield en meer dan 3000 soldaten had gedood in de afgelopen dagen. „Tass", dat een overzicht gaf van de maandlange slag in dat gebied, onthulde, dat de Duitsers een machtige aanval hadden geopend op Kiev, de Oekraïnse hoofdstad, sedert 8 Augustus en nog steeds werden tegengehouden na een tweede aanval 20 dagen later. Toegegeven werd, dat de Russen terugvielen onder de eerste stoot van de aanval, doch dat de Duitse aanval de tweede dag werd tegengehouden en grond moest vrijgeven, welke heroverd werd bij de tegenaanval.

Het „Tass" bericht deelde mede, dat de Duitsers alle soorten van wapenen aanvoerden voor de opmars naar Kiev en de 44ste, 59ste en 299ste divisies infanterie in de strijd wierpen, waaronder drie een een half regiment artillerie. Na de nazie-opmars te hebben tegengehouden, voegde het bericht eraan toe, bracht het Rode leger de Duitse artillerie tot zwijgen en keerde zijn macht tegen de invaderende strijdkrachten. Zo snel was de Duitse terugtocht, dat sommige nazie-doden onbegraven lagen, toen de Russen de opnieuw bezette dorpen binnentrokken. Gezegd wordt, dat ook de Duitse verliezen aan gewonden hoog opliepen.

„Tass" zeide, dat alle drie divisies werden teruggeslagen en belangrijke Staf-documenten werden veroverd. Hieraan voegde men toe, dat dagorders van het Duitse commando refereerden naar ontzaggelijke verliezen en de ogenblikkelijke hervorming van de divisies gebood, het bijeenvoegen van verbrokkelde eenheden in bataljons en de voortzetting van de strijd met de beschikbare middelen zonder versterkingen te verwachten. De Duitsers gaven zelfs hun geweldige verliezen toe, in het biezonder door de beschieting, in een strooibiljet gericht aan de Sovjet-kanonniers, waarbij deze gewaarschuwd werden, dat zij geen genade behoefden te verwachten ingeval zij gevangen genomen werden. Deze hysterische uitbarsting veroorzaakte slechts vrolijkheid onder de Russische manschappen. In de nacht van 28 Augustus poogde de vijand, na een korte voorbereiding met de artillerie en de mijnenwerpers, nogmaals het offensief te hervatten met een aanval op de voorste Russische linies nabij het dorp N. De vijand werd echter wederom afgeslagen met hevige verliezen. (Moskou, (AP)).

BERLIJN GEEFT AANVAL DOOR DUITSE DUIKBOOT TOE.

De Duitsers bevestigden officieel, dat een Duitse duikboot twee torpedo's afvuurde op een aanvallende torpedojager van onbekende nationaliteit in wateren die volgens de verklaring, zouden liggen binnen de Duitse blokkadezone. De bekendmaking werd gedaan in verband met het incident van de duikbootaanval op de torpedojager „Greer" van de Verenigde Staten. Het communiqué beweerde, dat de actie gerechtvaardigd was voor de zelfverdediging en verklaarde, dat de beweerde aanvallen door de torpedojager de neutraliteit hadden geschonden. Het communiqué sprak de beschuldiging uit, dat de aanval op een Duitse duikboot bewees, dat Roosevelt opdracht tot schieten gaf aan de marine en thans poogt incidenten te verwekken teneinde het Noordamerikaanse volk in de oorlog te dompelen.

Het officiële communiqué, dat door het DNB gepubliceerd werd, luidde als volgt: „Amerikaanse en Engelse nieuwsbureaux brachten het nieuws, dat op de morgen van 4 September bij een ontmoeting tussen de Noordamerikaanse torpedojager „Greer" en een Duitse duikboot, de torpedojager werd aangevallen door de duikboot. Men zeide, dat de torpedo's het doel misten. De torpedojager zou toen de duikboot hebben achtervolgd en tegenaanvallen hebben gedaan met diepzeebommen. Officiële Duitse bronnen bevestigden het volgende:

Op 4 September werd een Duitse duikboot om 12.30 uur binnen het Duitse blokkade-gebied aangevallen met waterbommen op 60.31 graden Noorderbreedte en 27.06 graden Westerlengte en voortdurend achtervolgd. De Duitse duikboot was in een positie om de nationaliteit van de aanvallende torpedojager vast te stellen.

In een gerechtvaardigde verdediging schoot de duikboot daarop 2 torpedo's af om 14.39 uur, die het doel misten. De torpedojager zette de achtervolging zonder succes voort met waterbommen tot tegen middernacht. Indien Amerikaanse officiële bronnen, namelijk het Marine Departement van de Verenigde Staten, beweren dat de aanval werd begonnen door een Duitse duikboot, is het doel van een dergelijke bewering slechts om op zijn minst enig blijk van rechtvaardiging te geven voor de aanval van een Noordamerikaanse torpedojager op een Duitse duikboot in schending van de neutraliteit.

De aanval zelf is een bewijs, dat Heer Roosevelt, in strijd met zijn beweringen, reeds lang algemene opdracht heeft gegeven aan Amerikaanse torpedojagers niet slechts om de positie van Duitse schepen en duikboten op te geven in schending van de neutraliteit, doch bovendien deze aan te vallen. Heer Roosevelt poogt op deze wijze ook met alle middelen, die te zijner beschikking staan, incidenten te verwekken teneinde het Amerikaanse volk aan te hitsen tot een oorlog tegen Duitsland." (Berlijn, (AP)).

JAPANSE MENING OVER DE AANVAL OP DE „GREER".

De „Japan Times & Advertiser" zeide in een hoofdartikel, dat het „Greer" incident moet worden beschouwd van het begin af van de waarnemingen op zee. Verder zeide het blad, dat oorlogsschepen van technische neutrale staten, die opereren in wateren, welke als geblokkeerd verklaard zijn, worden blootgesteld aan ernstige gevaren. De Marine der Verenigde Staten kende zeker de risico's en heeft deze aanvaard.

De Noordamerikaanse marine-eenheden hebben instructies ontvangen zichzelf te verdedigen, doch de defensie in afzonderlijke gevallen heeft nog niet noodzakelijk een incident te zijn. (Tokio, (AP)).

GEEN COMMENTAAR OP DUITS VERHAALTJE.

Het Marine-Departement weigerde commentaar te leveren op de Duitse verklaring, welke heel het tegengestelde vormde van hetgeen Roosevelt op de persconferentie had medegedeeld: dat de duikboot zonder waarschuwing op de „Greer" vuurde en de „Greer" hierop antwoordde met diepzeebommen (Washington, (AP) 6.9).

LAVAL MOCHT HET BED VERLATEN.

Pierre Laval mocht heden voor het eerst uit bed sedert hij en Marcel Déat op 28 Augustus door Paul Colette werden neergeschoten. De vroegere Vice-Premier van Vichy was sterk genoeg om naar de volgende deur te lopen teneinde Marcel Déat op te zoeken. (Versailles, (AP) 7.9).

Het nieuws van vandaag.

Harmonie-korpsen en muziek-clubs marcheerden gisteren langs de Avenida Rio Branco in Rio de Janeiro, hoofdstad van Brazilië, dat zijn onafhankelijksheidsdag vierde. Rio's beroemde boulevards stonden vol mensen. Een hoera steeg uit de menigte op, toen de dictatoriale President Dom Getulio Vargas, 57 jaar oud voorbij reed en een boodschap van President nr. 1 van Amerika, Franklin D. Roosevelt bekend werd (blz. 3).

Onze eigen vaderen hebben in de geschiedenis van Brazilië een belangrijke rol gespeeld, want in 1630 heeft de Nederlandse vloot een gedeelte van Brazilië op de Spanjaarden veroverd. Een Nederlands Gouverneur was sedert 1637 de baas in Brazilië. In 1657 kreeg Nederland evenwel oorlog met Portugal en bij de Vrede van Den Haag (1661), die aan deze oorlog een einde maakte, kreeg Portugal ons stuk van Brazilië en wij streken 8 millioen op. Portugal bleef er baas, en toen Napoleon heel Europa onder de voet liep en de Europese regeringen elders „regeringen in ballingschap" gingen opzetten, vestigde koningin Maria van Portugal zich in Brazilië. Na Napoleons val werd Brazilië's status aangepast aan de gewijzigde structuur des rijks — de historie herhaalt zich wel eens — en kreeg onafhankelijkheid als een zelfstandig koninkrijk. Oproeren en revoluties waren niet van de lucht, totdat deze vrijwording op 7 September 1822 bekrachtigd werd onder Regent Pedro, die kort daarop tot Keizer van Brazilië werd uitgeroepen. Onder het keizerlijk bestuur van Pedro I en Pedro II bleven de revolutionnaire donderbuien niet van de lucht en sedert 1891 is Brazilië een republiek. Deze wisselvallige en bloederige historie heeft Zuid Amerika's grootste land gisteren met vliegende vaandels gevierd. Brazilië is thans hecht en aan de kinderziekten ontwassen, het staat pal tegen nazisme o.l.v. President Vargas, zelf een straf regeerder, zal het de democratie verdedigen. Natal in Brazilië is van geheel Amerika het punt, dat het dichtst bij het Oostelijk halfrond ligt (1620 mijl).

In Europa gingen de gevechten aan het Oostelijk front onverminderd voort. De Russen deden tegenaanvallen tot ver achter de Duitse linies. Een Duitse generaal werd gedood. Vorosjilovs heir is in volle actie. Een Duitse duikboot werd in de Barentsz-Zee veroverd. In het Zuiden houden de Russen het nog steeds uit geprangd binnen Odessa (alles op blz. 1).

Door een juiste regeling genieten de ambtenaren op Aruba een zg. Aruba-toeslag, maar dat de onderwijzers die toeslag niet hebben, is onbillijk. De lekenonderwijzers op Aruba kunnen niets oversparen; niet verder studeren, niet trouwen. In het hoofdartikel worden de feiten gegeven (blz. 1). Op blz. 2 komt het eerste stuk uit de Begroting 1942.

Dr. Suthoff, Redacteuren Vieyra & Van de Walle schrijven over de Imperiale Raad op blz. 4.

ONDERWIJZERS OP ARUBA VERHONGEREN.

Bij het onderwijzend personeel op Aruba bestaan verschillende dingen, die verbetering behoeven. Bij het biezonder onderwijs bestaat het onderwijzend personeel uit frères en lekenonderwijzers. Deze lekenonderwijzers zijn voor een groot gedeelte zg. vierderangers, wier salaris op jeugdige leeftijd 100 gld. is. Daar velen van deze onderwijzers Surinamers zijn, moet een gedeelte van deze 100 gld. naar Suriname gezonden worden voor het onderhoud van ouders of verwanten. De pensionprijs in zeer sobere condities is ongeveer 50 gld., voor de was mag men toch zeker een 15 gld. rekenen.

Dan moeten de mensen toch eens een verzetje hebben en kunnen roken. En dat zou allemaal van die honderd gulden af moeten?

Geen opleiding en geen boeken.

Van de gelegenheid, dat een van de Arubaanse onderwijsautoriteiten enige tijd geleden op Curaçao toefde, maakten wij gebruik om ons eens nader te doen voorlichten omtrent deze quaesties. Inderdaad bleek de toestand zo te zijn als hierboven beschreven. Daar komt echter nog bij, dat er op Aruba nagenoeg geen positieverbetering mogelijk is voor de lekenonderwijzers, want er is geen kans opgeleid te worden voor derde-ranger. Tot oprichting van een derde rangscursus zou, wat bevoegdheden betreft, mogelijk nog wel te komen zijn men strandt dan echter op de totale afwezigheid van boeken. Die studieboeken zijn ook op Curaçao niet in die mate voorradig, dat ze graag aan Aruba worden afgestaan.

Deze cursus is niet duur, maar de vraag blijft, of een klein bedrag van 15 gld. nog van de genoemde 100 gld. kan worden afgetrokken.

Gouvernementshulp bij verdere studie op Curaçao, maar op Aruba niet.

Bestond er voor Aruba als voor Curaçao een gelegenheid, dat men een Engelse cursus kon volgen voor zes gulden in de maand en dat het gouvernement de rest bijpaste om den betrokken leraar te betalen, dan zou er meer aantrekkelijkheid gegeven worden om te studeren. Een voldoende aantal candidaten voor die Engelse cursus zal toch zeker wel bijeen te krijgen zijn.

De klassen op de B.-scholen van Aruba, die in aanmerking komen voor de hogere salarissen, zijn reeds alle door de lekenonderwijzers bezet.

De frères staan dus steeds in de laagste leerjaren, de ongunstigste, wat salaris betreft. Toch zijn de frères gedwongen van die lage salarissen nog af te nemen om toelagen te betalen. Deze liefdadigheid weegt zwaar.

Ambtenaren kregen Arubatoeslag terug; onderwijzers niet.

Alles wordt wel duurder op Aruba maar in verhouding worden de salarissen minder. Vroeger hadden de onderwijzers nog de zg. **Aruba toeslag. Deze is echter enige maanden geleden ingetrokken en vlak daarop aan de ambtenaren teruggegeven, met uitzondering van de onderwijzers.** Hadden de onderwijzers nu die Arubatoeslag terug, dan scheelt dat den mensen 20 gld. in de maand.

Als men dan bovendien slechts derde rangers uit liet komen, die krijgen dan uitbetaling maximum vierde rang of ƒ 151.—, en ze hebben bovendien die ƒ 20.— Arubatoeslag terug, dan bestaat er voor hen een mooie kans om door studie van één of meer talen tot een behoorlijk salaris te komen. Dan zullen ze zich pas met hart en ziel aan het schoolwerk geven, waar uit den aard der zaak nu geen sprake van is. Mocht die Arubatoeslag ook voor de onderwijzers weer terugkomen, dan moet er ook meteen een regeling getroffen worden tot uitbetaling van die Arubatoeslag.

Lonen op de Lago en wat onderwijzers verdienen.

Het is bekend, dat de lonen van de Lago zeer hoog zijn. De onderwijzerslonen steken er zeer ongunstig bij af. Nu komt men niet klaar met te zeggen, dat dus die lonen van de Lago abnormaal hoog zijn. Men kan het ook van de andere kant bekijken. Door die lonen weet de Lago het volk te trekken, komt er de nodige welvaart (welke daarom niet steeds gunstig werkt) op het eiland. De Lago is op Aruba practisch alles.

Bovendien heeft de Lago graag wat beter geschoold personeel voor onderwijs of kantoor.

Het beginsalaris is meestal boven het salaris van de heren nú. Bovendien hebben ze vrij regelmatig verhogingen en dan wordt steeds betaald naar praestatie. Dit is een prikkel te meer om zich honderd procent te geven.

Een vergelijking.

Een onderwijzer — vierde ranger — dus ƒ 100.—, wordt aangenomen op het kantoor van de Lago.

Daar begint hij met ƒ 0.665 per uur, dus ƒ 140.— beginsalaris. Hij moet wel wat langer werken. Binnen het jaar kan hij het brengen tot ƒ 1.05 per uur. Daar blijft hij op staan, tot hij het geluk heeft als maandloner te gaan werken. Dan kan hij van ƒ 275.— door praestatie het brengen tot ƒ 355.—.

Neem, dat hij niet naar het kantoor gaat, maar naar de „steels". Daar begint hij met ƒ 0.555 en brengt het tot ƒ 1.10. Heeft hij geluk door praestatie

maandloner te worden, dan wordt het ƒ 275.—. **Die bedragen kan hij nooit halen met zijn vierde rang.**

Dit heeft natuurlijk tot gevolg, dat een exodus uit de klassen naar de Lago ontstaat.

Nu kan men opwerpen: „Sluit een overeenkomst met de Lago, dat ze geen personeel aanneemt". Dit is niet eerlijk. Waren de lonen zodanig, dat ze tegen elkaar opwegen, dan was het wat anders. Nu echter kunnen ze het met wat meer moeite tot ruim het dubbele brengen van wat ze hebben.

Bovendien wenst de directie van de Lago, dit is reeds vaker betoogd, niets liever dan samenwerking met het onderwijs. Daar geeft ze alle bewijzen van. Men mag het lekenpersoneel dus niet beletten zichzelf een betere levenspositie te verschaffen. Van die honderd gulden kunnen de mensen amper rondkomen, daar kunnen ze niets van opzij leggen. Op zo'n inkomen kunnen ze niet huwen. Nu is het immoreel te zeggen: „Als ze dat niet kunnen, dan moeten ze dat maar niet doen — of zo ze gehuwd zijn, dan moeten ze het maar doen zonder kinderen."

Dat kan niet en dat mag niet. Dit kan vreselijke excessen ten gevolge hebben. Hiervoor zou dus het gouvernement aansprakelijk gesteld kunnen worden.

Waarom niet als in Nederland uitbetaling naar bekwaamheid, naar aktenbezit en niet volgens het dwaze klassensysteem?

De vierde rangers verdienden dan nog niet veel meer, maar wat zou dat een geest van studie brengen bij het personeel. Weg met negen en negentig procent van alle moeilijkheden, weg dat zich geheel los voelen van een schoolbestuur, dat niets bereikt of bereiken kan.

Dit eist wetswijziging. Maar is het voor de wetgevers geen heerlijke voldoening, meegewerkt te hebben een onrecht meer uit de wereld gebannen te weten?

De Curaçaose Begroting 1942

UIT DE MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het Helfrichdorp.

De organisatie op St. Martha functioneert momenteel bevredigend, terwijl de resultaten een stijgende lijn vertonen. Werd verleden jaar door de gezamenlijke bewoners voor ƒ 5.600.— melk verkocht, dit jaar mag worden verwacht, dat dit bedrag zal stijgen tot ƒ 8000.—. De geest onder de bewoners is goed, de vooruitgang geeft den mensen moed en doet hen plezier hebben in hun werk. Fouten gemaakt bij de oprichting van het woondorp zijn verbeterd. Het Bestuur wil het voorstel om ook andere planters van de kennis en kunde van den bedrijfsboer op het gebied van veeteelt te laten profiteren, in gunstige overweging nemen. Het contract met dezen laatste eindigt 1 September as.

Uitgaven voor de Landbouw.

Tegenover de uitgaven van 6 en 15 duizend op Curaçao en St. Eustatius voor de exploitatie van gouvernements plantages, staan zo goed als geen inkomsten. Op Curaçao worden daaruit de kosten bestreden voor de verbetering van het Helfrichdorp, zoals thans b.v. geschied is met de verbouwing der stallen tot magazijnen. Op St. Eustatius worden nieuwe woningen gebouwd op Concordia, die natuurlijk wel een kleine huur opbrengen. De proeftuin te Curaçao is gelegen in het hofje van de gouvernements-plantage Klein St. Martha. Deze kweektuin is uitsluitend bestemd voor het kweken van goede vruchtbomen (citrus, mango, mispel, limoenen, laracha e.d.). De plantjes worden gedistribueerd over Curaçao en de andere eilanden. Het voordeel van de proeftuin is dat:

1o. goedkoop en goed plantenmateriaal te allen tijde voor de planters beschikbaar zal zijn;

2o. de bomen reeds aangepast zijn aan dit klimaat, veredelde soorten worden op Curaçaose onderstammen geënt;

3o. proefnemingen met hier nog niet voorkomende vruchtbomen kunnen worden gehouden;

4o. proefnemingen met insecticiden aldaar kunnen worden gehouden.

De kosten van proefnemingen staan geheel buiten de kosten van de kweektuin. Het zijn kosten van proefnemingen op het gebied van de landbouw, dus proeven met maïs en dergelijke veldgewassen. Op het ogenblik is nl. een selectie-onderzoek gaande van de Arubaanse (zevenweekse) en Curaçaose maïs. Reserve variëteiten zijn uit deze soorten gezocht en worden nu afzonderlijk verbouwd om haar waarde als groenvoer te kunnen onderzoeken. Gedurende de regentijd zullen dezelfde variëteiten op haar waarde als graangewas onderzocht worden. Andere proefnemingen omvatten bonensoorten, tabak e.d., bemestingsproeven, proeven voor het bewaren van zaden, terwijl in deze post tevens de kosten van de bijenteelt zijn opgenomen.

De insectenplaag op Aruba wordt hoofdzakelijk bestreden door het schoonmaken der cactus-trankeers en vroeg in het jaar diepploegen, waardoor alle vuil, waaronder broedsels worden ondergraven. Het lag in het voornemen van het Bestuur om in 1941 de machinale grondbewerking ook op Bonaire ingang te doen vinden door daartoe een tractor van Curaçao naar Bonaire te verschepen.

Gebleken is echter, dat het hier aanwezige materiaal niet voor een of meer maanden kan worden gemist. Bovendien zou het over en weer brengen van zo'n tractor, hetgeen niet met de bestaande scheepvaartverbinding zou kunnen geschieden, zeer kostbaar zijn.

Daar het ploegen op Bonaire aanvankelijk nog als een proefneming moet worden beschouwd, waarvan echter mag worden aangenomen, dat de uitslag gunstig zal zijn, was het aanvankelijk niet de bedoeling direct tot aanschaffing van een vaste tractor voor dat eiland over te gaan.

Nu echter blijkt, dat het de enige mogelijkheid is om aldaar te kunnen beginnen, heeft het Bestuur — gezien de wenselijkheid en de noodzaak hiervan — besloten de post voor aanschaffing van landbouwwerktuigen voor Bonaire met ƒ 10.000.— te verhogen.

De K.L.M.

Met betrekking tot verhoging van de K.L.M. subsidie moge het volgende dienen.

Bij de begroting voor het dienstjaar 1940 werd de subsidie aan de K.L.M. met ƒ 25.000.— verhoogd in verband met de uitbreiding van het West-Indië-luchtnet dier maatschappij met een wekelijkse dienst op Suriname.

Zoals in de memorie van toelichting op de 1ste suppletoire begroting 1940 bij artikel 92 bis reeds werd opgemerkt, werd met het verlenen van deze bijdrage de behoefte erkend aan een nationale verbinding tussen de Gebiedsdelen Suriname en Curaçao, welke verbinding — zoals verder werd opgemerkt — eerst haar ware betekenis zou krijgen, zodra de K.L.M. haar plannen voor de exploitatie van een oceaandienst ten uitvoer zou kunnen brengen.

Deze opmerkingen maakten deel uit van de inleiding tot en voorstel tot omzetting van bovenbedoelde subsidie — verhoogd tot ƒ 30.000.— in een bijdrage voor rente en aflossing van het speciaal voor de Atlantische dienst te Paramaribo te stichten vliegveld benodigde kapitaal.

Tengevolge van de tegenwoordige omstandigheden kunnen de instelling van de oceaan-verbinding en de aanleg van het vliegveld te Paramaribo voorlopig geen voortgang hebben.

Het Bestuur acht het echter van het grootste belang, dat de K.L.M. de door haar in Midden Amerika verworven positie en haar aandeel in het luchtverkeer blijft behouden en zo mogelijk verbetert en uitbreidt teneinde later — wanneer de omstandigheden weer gunstiger zijn geworden — de thans noodgedwongen in rust verkerende plannen weder op te kunnen nemen en verder uit te voeren.

Juist de voortzetting van de Suriname-dienst is in dit verband van grote betekenis.

Zoals hiervoor reeds gezegd werd in 1940 de behoefte aan die dienst erkend. Voor de wedertoekenning der subsidie meent het Bestuur dan ook dezelfde redenen te mogen aanvoeren als die welke voor de eerste toekenning hebben gegolden, waarbij dan nog — dit in verband met het kleine verschil tussen het thans voorgesteld en het indertijd toegekend bedrag — kan worden aangetekend, dat de omstandigheden, waaronder de K.L.M. deze dienst thans vliegen moet, vooral omdat het bedrijf momenteel geheel op zichzelf is aangewezen en de steun van het hoofdbedrijf in Nederland moet ontberen, veel moeilijker zijn dan die, waaronder de dienst destijds is geopend.

Hospitaalbouw te Bonaire.

Ingevoegd wordt een nieuw artikel, nl. „Voorschot ten behoeve van hospitaalbouw op Bonaire ƒ 80.000.—".

Ter toelichting van deze post kan in aansluiting aan het terzake in de Memorie van Antwoord op de 1ste suppletoire begroting reeds vermelde worden medegedeeld, dat bestudering der plannen door de Directeuren van Openbare Werken en de Openbare Gezondheidsdienst en overleg terzame met de Zusters van het Franciscusgesticht op Bonaire geleid heeft tot opstelling van een schema, hetwelk echter geen definitief bouwplan is, voor nieuwbouw met een plaatsruimte van 30 bedden voor volwassen patiënten, 8 bedden voor kinderen van 6—14 jaar, 8 bedden voor kleuters en 6 wiegen, in totaal derhalve 46 bedden en 6 wiegen.

Buiten het hoofdgebouw zullen nog gebouwd worden een wasgebouw en een lijken huisje.

De nieuwe Julianaschool.

De nieuwe Julianaschool zal omvatten: 10 klaslokalen, een gymnastiek-, een teken- en een natuurkundelokaal, met kabinetten, alsmede kamers voor het onderwijzend personeel en leermiddelen bergplaats.

CURACAO.

DRIE JONGENS VERDRONKEN.

Zaterdagavond werd een drietal, ongeveer 13-jarige jongens vermist, wonende in de omgeving van Zeelandia, die van des morgens ongeveer 10 uur, spelende weggetrokken waren.

De Recherche stelde een onderzoek in, doch kon er aanvankelijk niet in slagen enig spoor van de knapen te vinden.

De medewerking van de Curom werd ingeroepen en terstond op welwillende wijze verleend.

Des nachts trof een rechercheur een bootje aan in het Schottegat, dat omgekeerd in het water dreef.

Zondagmiddag werden de lijkjes van de drie jongens aangetroffen.

Naar met een zekerheid grenzende waarschijnlijk is aan te nemen, zijn zij met het bootje omgeslagen en daarna verdronken.

De jongens waren genaamd: Raymundo Rosalina, Godfried Hendrik van de Veen, en Wilfred Maduro.

Aan bovenbestaand berichtje, dat ons van officiële zijde werd verstrekt, is op grond van door ons ingewonnen informaties nog als biezonderheid toe te voegen, dat twee knaapjes aan elkander vastgeklampt gevonden werden. Klaarblijkelijk hebben die elkander dus mede getrokken. Hier valt de noodzakelijkheid van het zwem-onderricht weer eens duidelijk op. Voor de kinderen uit Europa bestaat op de Isla een voortreffelijke organisatie o.l.v. een zwemleraar. Voor het Curaçaose volkskind wordt op dit gebied nog niets gedaan, terwijl men steeds kindertjes in of bij de waterkant kan zien spelen. Het lijkt ons de beste oplossing, dat het Gouvernement hier ingrijpe d.m.v. de katholieke jeugdorganisaties, want in onze prachtige kath. jeugdorganisaties, de K.S.C. e.d., is nagenoeg de gehele Curaçaose jeugd ondergebracht. Voor doelmatig onderricht, voor het installeren van een bruikbaar bad in de stad, is geld nodig. Dat kan de K.S.C., die al zovele andere lasten te torsen heeft, niet dragen. Daar is het te wensen, dat er bij overheidsinstanties, na die droevig voorval, het besef ontwake, dat zij hier helpen moet.

AAN ALLE R.K. ORGANISATIES OP CURAÇAO.

Men schrijft ons:

Hierbij wordt aan de respectieve Besturen van alle R.K. Organisaties bekend gemaakt, dat op initiatief van een twintigtal R.K. mannen een voorlopige commissie in het leven is geroepen, die tot taak heeft het bestuderen van de mogelijkheid van, en eventueel treffen van de voorlopige maatregelen, tot het collectief en op de meest waardige wijze vieren van het grootfeest van **Christus Koning** op de laatste Zondag van October as.

De bedoeling is, dat door samenwerking van alle parochies van Curaçao, en met medewerking van alle Curaçaose R.K. organisaties, bereikt worde, dat die dag gezamenlijk en in katholiek verband zal worden gevierd.

De voorlopige commissie is ervan overtuigd, dat de onmisbare Zegen van boven niet zal uitblijven, wanneer het vrije volk van dit vrije deel van Groot Nederland, dat in tegenstelling met de door geweld van barbaarse heidendom onderdrukte broeders van het moederland, in staat is aan zijn Christelijke principen vrijelijk uiting te geven, zich verenigt om in massa den Koning der Koningen te erkennen, en Zijn bemiddeling af te smeken ter verkrijging van een algemene wereldvrede, gebaseerd op de fundamenten, die Hij zelf aan de wereld geschonken heeft.

Aangezien de korte tijd ons dwingt met de meeste spoed de handen uit de mouw te steken, menen wij alle katholieke organisaties, waarvan de medewerking bij deze wordt verzocht, langs deze weg het snelst te kunnen bereiken.

Binnenkort hoopt de voorlopige commissie een ontwerp feest-programma te zullen aanbieden in een grote bijeenkomst te houden op nog bekend te maken plaats en datum, waarvoor hoofdleiders uit alle parochies van Curaçao zullen worden uitgenodigd, en waarin een definitieve algemene commissie zal worden geïnstalleerd.

Bereids kan worden medegedeeld, dat deze actie in principe de goedkeuring van Mgr. Verriet wegdraagt, die der commissie zijn gewaardeerde protectie heeft toegezegd.

Alle correspondentie e.d. te bezorgen aan het centraal bureau van de commissie: Centro Social Catolico Pietermaai.

De voorl. commissie
Pro-Christus Koning.

PROCESSIE TE SANTA ROSA.

Gisteren werd te Santa Rosa de grote jaarlijkse processie gehouden. Z. H. E. de Apostolisch Vicarius droeg het Allerheiligste over het terrein rond de parochiekerk.

De jeugd- en sport-organisaties liepen in de processie mede.

C.B.L.O. TENNIS-COMMISSIE.

Uitslagen van de Tennis-voorwedstrijden.

I. A. Regalez — J. Hollander: 6—4; 4—6; 2—6; 6—4; 6—4.
S. Lampe — Ch. de Jongh: 6—3; 6—8; 6—3; 6—1.
Ch. de Jongh — I. A. Regalez: 6—1; 8—6; 7—5.
N. M. Chumaceiro — B. Ferre-Dussel: 6—2; 6—1; 6—1.
C. Schnepper — Frank de Castro: 6—3; 6—4; 6—1.
F. de Lannoy — A. de Wolf: 6—3; 6—3; 6—3.
Oscar Salas — H. Rosenthal: 2—6; 6—0; 6—3; 6—4.
L. Tjin A Djie — M. Martinez 6—1; 6—2; 6—3.
A. Jesurun — Freddy Salas: 6—3; 6—8; 4—6; 6—4; 6—4.
A. Jesurun — V. Naar: 6—3; 6—2; 6—0.
N. M. Chumaceiro — C. Schnepper: 6—3; 7—5; 6—0.
S. Lampe — F. de Lannoy: 6—2; 6—4; 7—5.
Oscar Salas — L. Tjin A Djie: 6—3; 5—7; 6—3; 7—5.
A. de Wolf — Frank de Castro: 6—2; 9—7; 7—5.
H. Rosenthal — M. Martinez: 6—4; 6—4; 1—6; 7—5.

Heden zullen gespeeld worden (8 September):
C.S.C. Baan: A. Jesurun — N. M. Chumaceiro.
C.S.C. Baan: S. Lampe — Oscar Salas.
Juliana Baan: Freddy Salas — F. de Lannoy.
Kwiek Baan: Broer F. Dussel — Ch. de Jongh.
R.C.C. Baan: A. de Wolf — V. Naar.

Morgen spelen (9 September):
Asiënto Baan: H. Rosenthal — C. Schnepper.
R.C.C. Baan: L. Tjin A Djie tegen den winnaar De Jongh-Dussel.

OPENING VAN HET NIEUWE SCHOOLJAAR.

Bij gelegenheid van het begin van het nieuwe schooljaar werd in de procathedrale Kerk van Santa Ana een H. Mis tot den H. Geest opgedragen.

De kerk was overvol met de talrijke kinderen, die op deze vrome wijze hun nieuwe studiejaar begonnen.

DAMES COMITÉ IRENE.

In aansluiting van ons artikel in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 27 Juni jl., waarin melding werd gemaakt van het verzenden van 5 kisten gedragen en nieuwe kleren, kunnen wij thans mededelen, dat deze verzending in goede staat ter bestemder plaats is aangekomen.

Dit blijkt uit een brief, gedateerd 15 Augustus jl., van den Voorzitter van het London Committee of the Netherlands Red Cross Society, Jhr. Lidth de Jeude.

Onze zending is dus ditmaal heel overgekomen, een reden temeer om vlugger te gaan werken, dames!

Vergeet u niet, dat men aan de O kant een heel zware winter tege gaat en dat onze hulp om het seizoen goed door te komen eerste plaats bestaat in de verstre van warme kleding.

Laat de vrouwen op Curaçao nog eens tonen, waartoe zij in zijn; het Comité Irene zal ervoo gen, dat alles met de meeste wordt verzonden.

R.K. ZEEMANSHUIS TRACTEERDE.

Gisteren ging een groep van zeelui er op uit. Ze waren de van het R.K. Zeemanshuis aan Klipstraat. Met auto's ging men het eiland toeren. Bij Hato wer beroemde grot bezocht. Later morgen arriveerde men op huize Bosco" van de Kruisvaarders van Jan, waar ze picnicten in de hof. was er verbazend gezellig. Op de mannen was één juffrouw, de lie juffrouw van de boot. 's Middags gen ze zwemmen, wandelen, ge van Brakkeputs natuur en frisse lu

De Majoor-Aalmoezenier, Vo ter Casiano, de Heer en Mevrouw de kwamen in de loop van de dag kijkje nemen en met hun auto's de ten terughalen. Onder een hoe voor de fijne dag trokken ze af. R.K. Zeemanshuis had weer eens bus geblazen.

In het Zeemanshuis zelf wachtte heerlijke nassi-goreng tafel, klaar maakt door de moeder van het te

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende tica's de Zondag- en nachtdienst:
Punda: Excelsior.
Otrabanda: Emma.

CHEQUEKOERSEN.

De Plaatselijke Banken noter volgende koersen:

	Inkoop.	Ve
Batavia	99.50	
Paramaribo	99.50	
Caracas	50.25	
New York	1.8850	
Londen	7.55	
Zürich	—	

Politiek en Oorlog.

AMERIKAANSE INTERPARLEMENTAIRE UNIE IN ZICHT.

De politieke regeringspartij „Partido Revolucionario Mexicano" keurde goed om aan alle politieke partijen in alle Amerikaanse landen te vragen het plan te steunen voor het vormen van een interparlementaire unie. Antonio Villalobos, Secretaris van de partij, gaf zijn goedkeuring na een bespreking met Senator Alfonso Flores, die het plan heeft opgesteld voor de unie. Den partijen zou worden gevraagd druk uit te oefenen op haar respectieve congressen, teneinde een vertegenwoordiger aan te wijzen, die aan de conventie zal deelnemen, waarbij de Unie zal worden gevestigd (Mexico, (AP) 8.9).

INTERNATIONALE JEUGDDAG.

Ongeveer 35.000 kinderen met uniforms van scholen en organisaties, trokken in parade door het hart van Rio de Janeiro ter herdenking van de „Dia da Raca". De parade werd afgenomen door President Vargas bij het Ministerie van Oorlog (Rio de Janeiro, (AP) 6.9).

De Sovjet-jeugd herdacht de 27ste internationale jeugddag door vrijwillig werk te verrichten en de lonen te schenken aan het nationale defensiefonds, in plaats van de traditionele demonstraties te houden. Nicolai Mikhailov, Secretaris van het Centraal-Comité, zeide in een speech: „Op deze dag, dat de jeugd van de gehele wereld strijdt tegen het fascisme, zendt onze jeugd de vurige groeten aan de jeugd van Engeland, de Verenigde Staten, de jonge patriotten van Frankrijk, België, Noorwegen, Polen, Tsjechoslowakije, Joegoslavië, Griekenland en andere landen, die heldhaftig de vrijheid en onafhankelijkheid van hun volk verdedigen" (Moskou, (AP) 7.9).

DE NEDERLANDSE VLOOT.

Heden twee jaar geleden verging Hr. Ms. Willem van Ewijck.

Op 8 September 1939, tussen 12.10 en 12.15 ur liep de mijnenveger Hr. Ms. Willem van Ewijck 50 meter uit de kust van Terschelling op een mijn en verging. De mijnenveger was in samenwerking met andere boten bezig mijnen uit te leggen ter verdediging van ons souvereine grondgebied. Onze mariniers deden dit gevaarvolle werk in vredestijd voor het Vaderland. Van de 51 opvarenden zijn 30 van onze mannen omgekomen, o.w. de commandant J. E. ten Klooster.

Onze vloot, ook in Curaçao, is steeds gereed. Ons volk is trots op onze vloot.

DE RUSSEN BEHOUDEN HET INITIATIEF.

Als resultaat van de vernielende slagen, die door de luchtmacht worden toegediend in de Leningrad- en Gomel-sectoren, zouden de Russen, naar zij verklaren, het initiatief behouden in de brede sector van het modderige door de regen doordrenkte front van Westelijk Rusland. Bij sommige der felste gevechten van de oorlog, thans in de 12de week, meldden de Sovjet-troepen, dat zij de invaderende Duitsers schrijlings drijven uit de stellingen over de belangrijke hoofdweg, die leidt naar Leningrad.

„Izvestia" zeide, dat de aanval werd uitgevoerd, nadat de Duitser met hevige verliezen waren teruggeslagen bij een poging om een rivier over te steken. Hoewel niet genoemd in het bericht, zou de rivier de Neva kunnen zijn, die naar het Zuiden stroomt door het Ladogameer, door Leningrad en verder naar de Golf van Finland. In het Verre Noorden, in de Barents Zee, zeiden de Russen, dat zij een Duitse duikboot veroverden.

In de centrale sector van het landfront verzekerden de Russen, dat het offensief in de richting van Gomel het hoogtepunt naderde, nadat de Duitsers uit verschillende belangrijke steden werden verdreven. Gemeld wordt, dat de nazie-pogingen om de defensies van de Oekraïnse hoofdstad Kiev en de belegerde Zwarte Zeehaven Odessa te breken, vreeswekkende nazie-verliezen tot resultaat hebben. Honderden grote kanonnen, die zijn samengehoopt achter de defensies van beide steden, doen een moorddadig vuur neerregenen op de Duitse troepenconcentraties, artillerie-stellingen en verbindingswegen. De Russen deelden mede, dat de luchtmacht een grote rol speelde in de defensie van Leningrad, Kiev en Odessa, alsmede in het offensief aan het centrale front.

Het Rode legernieuwsblad „Rode Ster", dat de luchtoperaties naging van het begin van de oorlog af, verklaarde, dat de Russische vliegtuigen in totaal 7200 meer vliegtuigen vernielden dan de 2000, die op de grond werden vernield. „Izvestia" verklaarde, dat tot nu toe de Duitsers er niet in geslaagd zijn hun voornaamste doel te bereiken, om de onbetwistbare heerschappij in de lucht te verkrijgen.

Verder zeide het blad, dat de Rode luchtmacht bewezen heeft niet alleen de gelijke te zijn van de Duitse doch in sommige opzichten zelfs de meerdere. De Duitse luchtverliezen zijn zo groot, dat zelfs indien zij op volle capaciteit werken, de Duitse vliegtuigfabrieken niet in staat zijn deze te vervangen. De nazies verloren 1200 bedreven piloten boven Groot-Brittannië en de grote meerderheid van het personeel, dat thans strijdt tegen Rusland, bestaat uit haastig getrainde piloten. (Moskou, (AP) 8.9).

ENERGIEKE RUSSISCHE TEGENAANVALLEN.

Het Rode Leger zweept terug met felle tegenaanvallen voor Leningrad en aan het Centrale front. Gemeld wordt, dat kozakken een hoofdkwartier hebben gevangen ver achter de Duitse linies en dat een Generaal zich onder de gedoden bevindt.

Het middagcommuniqué zeide, dat op een punt een scherpe aanval een geheel Duitse bataljon terugsloeg, met achterlating van 1200 man op het slagveld. Het communiqué noemde de naam niet van den Duitsen Generaal, die gedood werd. Hij werd waarschijnlijk gedood door de afdeling, die diep doordrong in de Duitse linies.

Niettegenstaande de slechte weertoestanden, vooral in het Noorden, verklaarde het oorlogsbulletin, dat het gehele front, van de Baltische Zee tot de Zwarte Zee actief bleef. (Moskou, (AP) 8.9).

WAT HET DUITSE COMMUNIQUÉ ZEGT.

Het Duitse communiqué deelt mede, dat Finse troepen, die aanvallen ten Westen van het Ladogameer, de Sirrivier hebben bereikt. Ook zeide het communiqué, dat Duitse torpedoboten 5 gewapende koopvaardijschepen, in totaal 13.500 ton, tot zinken brachten bij een aanval op een sterk beschermd convooi nabij de Britse kust. (Berlijn, (AP) 8.9).

DERDE NOORDAMERIKAANS TANKSCHIP ARRIVEERT IN VLADIVOSTOK.

De Australische radio deelde mede, dat het derde Noordamerikaanse tankschip met olie voor Rusland uit de Verenigde Staten hedenmorgen in Vladivostok arriveerde. (New York, (AP) 8.9).

DUITSE DUIKBOOT DOOR BRITTEN VEROVERD.

De Britse Admiraliteit en het Ministerie van Luchtvaart gaven het volgende communiqué uit: „Een Hudson-vliegtuig van het kustcommando nam onlangs een duikboot waar in de Atlantische Oceaan en viel deze aan. Als resultaat van deze aanval werd de duikboot in ernstig beschadigde toestand naar de oppervlakte gedwongen en gaf zich over. Intussen stormde het flink. Er waren grote golven en geen enkel schip in de buurt te zien. De bemanning van de duikboot bleef aan boord van het schip, dat drijvende werd gehouden. Het Hudson-vliegtuig werd afgelost door Catalina-vliegtuigen van het kustcommando, die in de lucht patrouilleerden tot de aankomst van schepen. Toen de schepen op het toneel verschenen, was het weer urenlang zo slecht, dat het onmogelijk was een boot uit te zetten. De schepen bleven in de buurt van de duikboot en hielden deze in bedwang met hun kanonnen, terwijl men wachtte tot het weer wat zou opklaren. Toen het weer een weinig verbeterde, werd de bemanning aan boord genomen en gevangen. De buit werd vervolgens op sleeptouw genomen en met succes naar een haven gebracht. (Londen, (AP) 8.9).

PALERMO AANGEVALLEN.

Een Italiaans communiqué deelt mede, dat golven van Britse vliegtuigen in de afgelopen nacht Palermo hebben aangevallen. 16 Burgers zouden zijn gedood en 25 gewond. De schade zou niet groot zijn. Het communiqué deelde mede, dat 1 vliegtuig door het afweergeschut werd neergeschoten en brandende in zee viel (Rome, (AP) 8.9).

DE RAF BOVEN BERLIJN.

Een Duits communiqué luidt als volgt: „Britse bommenwerpers voerden in de afgelopen nacht verstorings-aanvallen uit op Noord- en Noord-West Duitsland, die weinig effect hadden. Een eskader van vliegtuigen zette koers naar Berlijn, doch slechts een beperkt aantal was in staat door het spervuur van het afweergeschut heen te komen. Door het werpen van brisant- en brandbommen op de woonwijken leed de burgerbevolking door verschillende doden en gewonen. Schade aan militaire- of oorlogsindustriële objecten werd niet aangericht. Voor zover reeds vast te stellen is, werd door het afweergeschut en de jachtvliegtuigen 9 vliegtuigen neergeschoten" (Berlijn, (AP) 8.9).

DE AANVALLEN OP DE BRITSE EN SCHOTSE KUSTEN.

Een communiqué van de Britse Ministeries van Luchtvaart en Binnenlandse Veiligheid luidt als volgt: „In de afgelopen nacht bleef de vijandelijke luchtactiviteit beperkt tot de Oostelijke kusten van Engeland en Schotland. Bommen, die werden geworpen op plaatsen aan de Zuidoostelijke kust en op een punt in het Oosten van Engeland, veroorzaakten schade en een gering aantal ongevallen. Elders was de aangerichte schade licht" (Londen, (AP) 8.9).

DUITSE LUCHTBASES AANGEVALLEN.

„Havoc" gevechtsvliegtuigen van Noordamerikaans maaksel namen deel aan het offensief tegen door de Duitsers bezette gebieden in de afgelopen nacht en vielen luchtbases aan van Nederland tot Bretagne. Het nieuwsbureau van het Ministerie van Luchtvaart zeide, dat bommen werden geworpen voor een Duits vliegtuig, dat juist zou opstijgen van een Nederlands vliegveld. Het vliegtuig werd in de lucht geslingerd en in brand gezet. Op een ander vliegveld in Frankrijk kon men 7 branden op een afstand van 25 mijl waarnemen. (Londen, (AP) 8.9).

ENGELSE KUST AANGEVALLEN.

Gemeld wordt, dat in de afgelopen nacht de luchtmacht met effect de Britse havens aanviel langs de gehele Engels-Schotse Oostkust. (Berlijn, (AP) 8.9).

HONDERDEN BOMMENWERPERS WAREN BOVEN DUITSLAND.

Officieel wordt verklaard, dat Berlijn werd aangevallen door een zeer sterke vliegtuigenmacht van de Royal Airforce. Een grote hoeveelheid brisant- en brandbommen werd geworpen. In het heldere maanlicht werden overal goede resultaten waargenomen.

Niet slechts Berlijn en Kiel, doch ook andere plaatsen in Duitsland werden aangevallen. Naar men zegt, was het grotendeel van de honderden bommenwerpers boven Duitsland geconcentreerd in de aanval op Berlijn. Hieronder bevonden zich enkele van Engelands zwaarste bommenwerpers. (Londen, (AP) 8.9).

2 VOORAANSTAANDE FRANSEN GEARRESTEERD.

Uit Parijs wordt gemeld, dat de Duitsers 2 vooraanstaande Fransen, waaronder de vroegere Minister van Justitie, hebben gearresteerd en deze houden als gijzelaars na het uitbreken van het nieuwe incident te Parijs op Zaterdagavond.

Zij zijn Pierre Masse, een bekend advocaat en vroeger Minister van Justitie, en Theodore Valensi, vroeger Afgevaardigde en eveneens een bekend advocaat. Masse, die Jood is, was Minister van Justitie in 1922 in het kabinet van Poincaré. Valensi is Corsicaan van geboorte. Beide zijn van gematigde politieke strekking en behoren tot dezelfde partij, waarvan Flandin vroeger de leiding had. (Vichy, (AP) 8.9).

NIEUWE NOORDAMERIKAANSE KRUISER.

De Marine liet heden de lichte kruiser „Atlanta" van stapel lopen met de bekendmaking, dat het schip op zijn minst 43 knopen per uur zou varen, hetgeen een snelheid is, die evenaart met de snelste Noordamerikaanse torpedojagers. (Kearney, N.J., (AP) 8.9).

INGEZONDEN.

Geachte Redactie:

Beleefd verzoek ik u een plaatsje voor onderstaande in onze trouwe Amigoe. Bij voorbaat mijn dank.

Enige dagen geleden heeft de Heer A. G. Statius Muller een kennisgeving in de „Beurs- en Nieuwsberichten" laten plaatsen met als hoofd en vette lettters St. Kruis.

Waarom die vette letters?

Want daaronder stond een doodsbericht. De toegang gesloten voor het publiek, alleen leden van de Sport Vereniging Kwiek mogen zich daar vermaken.

Het mooiste plekje om te zwemmen, picnic te houden enz. Ik weet niet de beweegredenen van deze daad. Doch hebben de heren zich wel afgevraagd, hoeveel genot en pleizier of er dan onthouden wordt aan andere verenigingen, aan gezinnen, aan militairen?

Vooral het laatste gaat mij ter harte, omdat ik heel veel met de jongens omga. Ik ben nog niet vergeten hoe onlangs de bemanning van onze Hr. Ms. „Van Kinsbergen" daar een dag van echt gezond genot hebben gehad. Een dag, die heus nodig was, en voor zo velen. Nogmaals, wat de beweegredenen zijn, weet ik niet, doch ik zou den heren willen verzoeken deze daad, die toch werkelijk niet sportief is, te herstellen, door alles weer te laten, zoals voorheen.

St. Kruis voor man en muis. Heus, wij zijn er u dankbaar voor en tevens een daad van goede gemeenschapszin.

Fred. J. M. Schouten.

Naschrift: Voor vele anderen zal het sluiten van de Plantage St. Kruis een enorme teleurstelling zijn. Deze plantage is evenwel in particulier bezit en al heeft de eigenaar daar tot voor kort ieder toegelaten, als eigenaar heeft hij het recht zijn terrein niet meer algemeen open te stellen. Men deelde ons mede, dat de Heer Statius Muller het toegangsrecht verhuurd heeft aan de in het ingezonden stuk genoemde sportvereniging. Wij treuren met den inzender mede, en scharen ons gaarne bij de velen, die hopen, dat de plantage eerlang weer geopend zal worden, doch ook als de eigenaar dit niet doet, is dit zijn volste recht.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

De Britse vliegtuigen bombardeerden Berlijn van middernacht af tot het aanbreken van de dag in een aanval, die officieel wordt beschreven als de hevigste, die ooit werd ondernomen op de Duitse hoofdstad. Door het heldere maanlicht konden de piloten de meren ten Westen van Berlijn zien glinsteren. De piloten deelden mede, dat zij alles gelijk op een kaart konden waarnemen. Vele branden werden veroorzaakt en grote brisantbommen vielen rond het voornaamste spoorwegstation. Een grote brand in het hart van de stad was een verder geleide voor de Britse bommenwerpers, die de Duitse hoofdstad aanvielen. In Berlijn is men woedend over de Britse luchtaanval en ochtendbladen gaven uitvoerige beschrijvingen van het bombardement, dat „laag en verachtelijk" genoemd werd.

Ook deelden de bladen mede, dat de Britten er niet in geslaagd zijn de bevolking te terroriseren, die zich buitengewoon goed zou gedragen. De bladen beschreven hoe de trottoirs bezaaid liggen met puin, hoe balkons zijn weggeslagen, hoe glazen ramen zijn ingedrukt en daken weggeblazen door het Britse bombardement, terwijl in een tuin voor een klein restaurant beschadigde tafels en stoelen liggen opgestapeld. De „Allgemeine Zeitung" schrijft: „Het ziet er slecht uit in de woningen die getroffen zijn door de Britse bommen. Alle mensen bleven echter kalm, zelfs indien zij niet naar hun woningen mochten terugkeren en aanvankelijk hun intrek in scholen **moesten nemen**." Het blad besloot het verhaal met de bedreiging, dat „deze misdadige handeling zal worden gewroken".

Russische militaire berichten duiden aan, dat terwijl de Duitsers een groot offensief hebben geopend bij de Westelijke en Zuidelijke toegangswegen tot Leningrad, zij tot nu toe hebben gefaald een ernstige doorbraak te forceren. De Rode strijdkrachten houden de linies op koppige wijze en voeren herhaalde tegenaanvallen uit. In het Verre Noorden hebben de Finnen verschillende pogingen gedaan om de Murmansk-Leningrad spoorlijn door te snijden, doch werden teruggeslagen. De laatste actie werd gemeld in de richting van Kesteng. In de centrale sector schenen de grote slagen in de richtingen van Smolensk en Gomel in hevigheid af te nemen, terwijl de Duitsers zich tot het defensief moesten blijven bepalen en de Russen op sommige punten **ten Westen van Smolensk** in actie zijn. Zowel bij Kiev als Odessa wordt door de Rode legers energiek weerstand geboden.

Berlijn meldt, dat de Duitse Luftwaffe pas sedert twee dagen op grote schaal in de strijd geworpen is tegen Leningrad en honderden Stuka's een dodelijke hagel doen neerregenen op de Russische stellingen. Aanvallen op het hart van de stad werd door de Duitsers nog niet toegegeven, doch de luchtmacht zou zich nog beperken tot aanvallen ten Zuiden van het Ladogameer. Volgens den correspondent van het Britse nieuwsagentschap in Moskou bevinden de Duitsers zich nergens nabij de Zuidoostelijke toegangswegen tot Leningrad en zou het nonsens zijn om ervan te spreken, dat de stad geïsoleerd zou zijn. De Duitsers zouden er tot nu toe niet in geslaagd zijn om Leningrad te omsingelen. Bombardementen en beschietingen alleen zullen de geest van Leningrads bevolking niet kunnen breken.

Uit Vichy wordt gemeld, dat behalve de twee vooraanstaande Fransen nog meer dan 100 Joden in Parijs door de Duitsers zijn gearresteerd als gijzelaars, in verband met de aanvallen op leden van het Duitse leger.

DANKBETUIGING.

Langs deze weg betuigen wij onze welgemeende dank voor de vele blijken van belangstelling en medeleven bij en na het smartelijk overlijden van mijn innig-geliefden zoon

GODFRIED HENDRIK

(oud — 12 jaar.)

P. A. v.d. Veen
en Kinderen.

Bezoeken van rouwbeklag worden niet afgewacht.

(784)

De Amigoe-Enquête.

Een Imperiale Raad.

XII.

Dr. C. SUTHOFF, Voorzitter van het Hof, schrijft:

„Een Imperiale adviserende Raad meen ik te moeten zien als een deskundigen-college, dat zowel de Ministers als de Staten-Generaal in zaken van wetgeving en financieel beheer heeft voor te lichten ten einde te voorkomen, dat bij gemis van kennis van zaken door hen verkeerde beslissingen worden genomen.

In Frankrijk heeft men een adviserend staatscollege „Le Conseil Supérieur des Colonies Françaises", dat de Franse Regering voorlicht over alle mogelijke koloniale vraagstukken, in Engeland een „Council of India", dat den Minister van Koloniën van advies dient in zaken van Indische administratieve aard.

Die colleges bestaan uit lange tijd actief in de Koloniën gediend hebbende hoge ambtenaren en particulieren, die geacht worden op de hoogte te zijn van de noden en behoeften aldaar. Het Franse staatscollege bestaat uit meerdere afzonderlijke vergaderende afdelingen, welke ieder op haar gebied over alle voor de koloniën belangrijke vraagstukken haar licht laten schijnen.

Een imperiale raad zal m.i. bedoeld zijn als een staatscollege van deskundigen, hetwelk de Regering en de Staten-Generaal van raad heeft te dienen in de zaken van het imperium, de zaken van Nederland inbegrepen dus.

Als dat zo is, dan wordt die raad een soort Raad van State naast de bestaande Raad van State. Tenzij de thans bestaande Raad van State omgevormd wordt tot een Imperiale Raad.

Het behoeft geen betoog, dat het in het belang is van het imperium, dat Regering en Volksvertegenwoordiging over alle belangrijke onderwerpen, welke zij te beslissen krijgen, het inzicht vernemen van hen, die door bizondere deskundigheid in staat zijn voorlichting te geven.

Biezondere deskundigheid, speciaal in zaken van de gebiedsdelen buiten Nederland, houdt gewoonlijk slechts enige jaren stand. Als men te lang weg is, heeft men niet meer de nodige frisse kijk, weshalve het lidmaatschap van de Imperiale Raad voorzoveel betreft de leden voor de overzeese gebiedsdelen slechts enkele jaren mag duren.

Het ledental van de Imperiale Raad zal niet te groot moeten zijn, doch er moet naar gestreefd worden, dat de meest verscheiden belangencomplexen erin vertegenwoordigd zijn.

Het wil mij voorkomen, dat er thans nog geen sprake van kan wezen een Imperiale Raad in te stellen, omdat degenen, die daarvan deel zullen moeten uitmaken, voorlopig van hun posten niet kunnen worden weggeroepen. Het lidmaatschap eist m.i. den gehelen persoon. Immers gesteld eens, dat de Gouverneur van Curaçao in de Raad benoemd zou worden, waar zou hij de tijd vandaan halen om uitvoerige adviezen te schrijven over de wenselijkheid van herziening der Staatsregeling, over maatregelen in het belang van landbouw, handel, onderwijs etc. Voorlichting moet grondige voorlichting zijn, willen Regering en Volksvertegenwoordiging er iets aan hebben.

M.i. behoeft de instelling van een Imperiale Raad generlei verandering met zich mede te brengen in de Staatsregeling. Alles kan blijven zoals het is. De Imperiale Raad opent slechts de kans op van deskundigheid blijk gevende maatregelen.

Het is daarom geen wonder, dat men in de Oost niet content is, indien men „directe aanpassing der staatsregeling aan de veranderde omstandigheden" had verwacht. Meerdere medezeggenschap in het landsbestuur of grotere zelfstandigheid der overzeese gebiedsdelen biedt een nieuw advies-college niet, het zou bespoediging alleen ervan kunnen bevorderen."

De Heer S. VIEYRA, redacteur van „Aruba Post" schrijft:

„Het verheugt mij ten zeerste, dat Hare Majesteit de Koningin thans duidelijk uit heeft doen komen, wat reeds lang in zo veler gedachten was, nl. dat de huidige Regering niet met lege handen in het Moederland wenst terug te keren. In de tegenwoordige omstandigheden zou het gewenst zijn niet verder te gaan, dan het formuleren van denkbeelden, teneinde een schema gereed te hebben, dat uitgewerkt en aangepast kan worden aan de toestanden, die bij de bevrijding in het Moederland zullen heersen.

Wat dit Gebiedsdeel aangaat, spanne men de verwachtingen van zulk een Imperiale Raad niet al te hoog. Ten gevolge van het weinig ontwikkelde politieke leven hier, is het gevaar niet denkbeeldig, dat men een grotere invloed van de adviserende Raad, met betrekking tot het territoir zou willen toekennen, dan verwacht en gewenst mag worden. De maatstaf, die de vertegenwoordigers van Nederlands Oost Indië zullen aanleggen, geldt nog niet voor Curaçao."

De Heer
JOHAN VAN DE WALLE, redacteur „Beurs- en Nieuwsberichten", schreef in zijn courant van 9 Augustus jl. een antwoord. Het artikel zelf was niet ondertekend, doch vanwege de directie van genoemd blad werd medegedeeld, dat dit antwoord op te vatten is als het antwoord van Redacteur van de Walle.

„Gisteren namen we onder ons Nederlands Nieuws enige uitspraken op van vooraanstaande personen in Nederlands Oost Indië, welke uitspraken ontleend waren aan een enquête, die door het persbureau Aneta was gehouden over de woorden, die H.M. de Koningin in Haar laatste rede heeft gewijd aan een eventueel in de toekomst op te richten Imperiale Raad, een adviserend lichaam van vertegenwoordigers der Rijksdelen. De mededelingen, die het persbureau Aneta van de geïnterviewden ontving, althans voor zover deze alhier door de gouvernementspersdienst werden doorgegeven, waren in geen enkel opzicht biezonder schokkend of verrassend van nieuw inzicht. De algemene indruk, die men uit deze korte stukjes kreeg, was, dat men de bedoelingen van Hare Majesteit de Koningin in hoge mate waardeerde. Sommigen echter meenden, dat als er dan toch hervormd moet worden dit niet na de oorlog moet geschieden, maar reeds thans. Zonder de Oost-Indische toestanden nu te kennen, mag men veilig aannemen, dat op dit punt in Indische kringen reeds zeer verschillend gedacht zal worden. Het verschil, waarop we hierboven doelen, werd zo duidelijk naar voren gebracht door de mededeling van den heer Wirjopranoto, die zeide: ......daar sedert tien Mei 1940 een machtsconcentratie in handen van het Nederlandse deel der Ned. Ind. gemeenschap heeft plaats gehad een concentratie, die een autocratisch karakter draagt. Door deze structuur te handhaven, is de klove tussen de Europese en Inlandse bevolkingsdelen verbreed. Moge het der Koningin gegeven zijn deze klove te overbruggen of liever te doen verdwijnen."

Dat hiermede nu de kern van het Oostindische probleem is geraakt, lijkt ons, als leek niet zo heel zeker, dat hiermede echter een der grote en mogelijke problemen van Oost Indië naar voren werd gebracht, lijkt ons duidelijk.

De oplossing van deze en dergelijke problemen, voor zover deze op te lossen zijn, lijkt ons een werk van enorm zuiver en tactisch beleid, van grote geestesgaven en tenslotte van innige samenwerking tussen het moederland en de gebiedsdelen, in casu de Oost, van welke samenwerking toch eerst weer sprake zal kunnen zijn, wanneer Nederland herrezen is en de toestand daar weer in normalere banden is geleid.

Dat ondertussen het sedert vele jaren bestaande idee van een imperiale raad thans weer eens te voorschijn wordt gehaald, lijkt ons geenszins uit den boze. Voor Curaçao heeft het echter naar alle waarschijnlijkheid minder veel betekenis, indien een dergelijke raad zou worden gebaseerd op de aantallen inwoners der gebiedsdelen. Immers het kleine Curaçao met zijn nauwelijks honderdduizend inwoners betekent niets in verhouding tot millioenen van de Oost. Indien ooit een dergelijke raad een feit zou worden, dan is het te hopen, dat behalve met de inwonersgetallen, rekening zal worden gehouden met de betekenis van een gebiedsdeel, in economisch en ander opzicht.

Door deze korte uitweiding menen we, zij het slechts zeer terloops, iets van de moeilijkheden belicht te hebben. In tijden als deze groeien en ontwaken uiteraard en zeer terecht nieuwe en waarschijnlijk voor de toekomst bevruchtende denkbeelden. Die denkbeelden groeien langzaam en zullen zeker niet in de eerste plaats in het kleine gebiedsdeel Curaçao groeien en ontwaken, om later richtinggevend te zijn voor ons gehele rijk. Zij zullen waarschijnlijk ook niet groeien in de grote Oost, met zijn ondanks alles betrekkelijk kleine intellectuele bevolking. Zij zullen mede moeten groeien in het brein van hen, die in Nederland achtergebleven, thans reeds, zo althans mogen we veronderstellen, aan de conceptie van het nieuwe Nederlandse Rijk werken, in welke conceptie de gebiedsdelen de plaats zullen moeten krijgen, die daaraan toekomt.

Indien deze opmerking plaatsbepalend moge zijn, dan moet ons van het hart, dat we op Curaçao althans in de laatste maanden meer en meer tot de overtuiging zijn gekomen, dat een nog hechtere eenheid tussen Nederland en Curaçao, als voor de oorlog het geval was, eer is toe te juichen dan af te keuren. De steun, die ons gouvernement uit Nederland ontving, is ons ontvallen. Eenvoudige hoofdambtenaren waren gedwongen in grotere zelfstandigheid dan vroeger allerlei beslissingen te nemen en of deze zelfstandigheid op de lange duur heilzaam zal blijken te zijn, ligt vooreerst nog in de schoot der Goden verboden.

Het „Dagblad Amigoe di Curaçao" heeft nu het idee gehad om in navolging van Aneta op Curaçao eveneens een enquête te houden. De Aneta-enquête werd gehouden onder de zestig leden van de volksraad. Wijl ons vertegenwoordigend college zoveel kleiner is, meende de Redactie, dat de mening gevraagd moest worden van een ongeveer gelijk aantal personen uit de Curaçaose samenleving. Om een overzicht van de binnenkomende antwoorden te kunnen samenstellen, zou de Redactie het op prijs stellen, de antwoorden zeer spoedig te mogen ontvangen.

Het laatste nu komt ons enigszins vreemd voor, met welke opmerking we overigens niets af wensen te doen aan het streven van het blad. Want waarom nu moeten deze zestig Curaçaose personen nu **zeer spoedig** een schriftelijk antwoord klaar hebben, ten aanzien van een vraag, die zoveel facetten vertoont als deze en welks beantwoording zo moeilijk is? Alleen om de Redactie van de „Amigoe" in staat te stellen...... een overzicht van de antwoorden in orde te maken? Of omdat we over een paar weken al een imperiale raad, kant en klaar mogen verwachten?

Het laatste nu zou ons, zo het waar mocht zijn, niet gelukkig lijken en het komt ons voor, dat ook in Londen nog wel even gewacht zal worden alvorens men beslissende stappen zal doen.

De heer P. Kerstens van de Indische Katholieke Partij heeft de zaak dan ook fijntjes gekenschetst door de volgende opmerking: „Ik verwacht van deze commissie geen volledige conceptie van de nieuwe structuur, doch wel enige goedgedachte richtlijnen."

De brief van den heer Johan van de Walle, zal morgen worden voortgezet.

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO".

Dagschotels:

Heden: Kalfsoester, geb. aard., sperciebonen.
Morgen: Zuurkool met worst en spek.

Agenda:

Maandag, 8 September 20.15 uur: Schermafd. Sportclub „Asiënto" in het repetitielokaal.
Dinsdag, 9 September 19.30 uur: Clubavond biljartver. „Asiënto".
Dinsdag, 9 September 20.00 uur: Repetitie „Ido"-orkest.
Woensdag, 10 September 19.30 uur: Bioscoopvoorstelling.
Donderdag 11 September 19.30 uur: Biljartwedstrijden om het Clubkampioenschap van Curaçao.
Vrijdag, 12 September 19.30 uur: Clubavond Biljartver. „Asiënto".
Zaterdag, 13 September 20.30 uur: Opvoering van „Mucius Scevola".

„Mucius Scevola".

Wanneer u eens een avond van licht amusement wilt hebben en flink wilt lachen, komt dan Zaterdag 13 September as. te 20.30 uur in de Club. De Toneelgroep van de St. Thomaskring zal voor u opvoeren „Mucius Scevola", een blijspel in 4 bedrijven. Gezien het succes, dat deze toneelgroep met de opvoering van „De reiziger in delicate quaesties" heeft weten te boeken, zijn wij er van overtuigd ook thans weder iets biezonders te mogen verwachten.

Bioscoopvoorstelling.

In aansluiting op onze voorgaande annonce betreffende de bioscoopvoorstelling op Woensdag 10 September as. te 20.30 uur, wordt hierbij het programma bekend gemaakt. Het Britse consulaat heeft de volgende films afgestaan:

1. British Olympic News, geheel in het Nederlands gesproken.
2. The heart of England.

Het A.N.V. heeft welwillend ter beschikking gesteld een film samengesteld uit diverse Profilti journaals, terwijl als aanvulling nog enige „shorts" zullen worden gedraaid.

WACHTDIENSTEN.

Maandag, 8 September 1941.

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 547, Amalia van Solmslaan 4.
Shipping & Supplies: Hr. Polvliet, tel. 455, Hotel Kamer 57.
Scheepvaart Afdeling: Hr. De Vries, tel. 296, Bernhardlaan 6.

WIJ ONTVINGEN

KINDERKERKBOEKJE.

„De Weg", r.k. weekblad in N.O. Indië meldt de publicatie van een kerkboekje voor kinderen. Hieraan was behoefte na de afsnijding van de verbinding met het moederland: **„Jezus, kom bij mij"** heet het.

Het boekje is op de eerste plaats bedoeld als Eerste Biecht- en Communieboekje voor de allerkleinsten. Het bevat in totaal 64 bladzijden, waarvan 32 text en 32 plaatjes, die met de text min of meer in verband staan.

De schrijver heeft de text samengesteld uit woorden, die in de globaalleesmethode „Ik wil leren lezen" te vinden zijn.

De prijs van het boekje is gesteld op ƒ 1.45 per exemplaar.

FEUILLETON.

Het Huis vol Haat.

73).

Zij trokken haar aan, niet alleen als een soort uitlaat voor haar smeulende, onderdrukte haat, maar omdat zij verwante snaren in haar bezoedelde natuur deden trillen. Tenslotte kreeg zij Gross' Handbuch in handen en daarin vond zij de gehele criminele techniek, aan de hand van voorbeelden en diagrammen toegelicht en uiteengezet. Langzaam nam de idee van een moordorgie vaste vorm aan. In den beginne zwelgde zij misschien alleen in perverssadistische moordphantasieën. Maar geleidelijk werd de voorstelling sterker en sterker. Zij zag de practische mogelijkheid ervan en het afschuwelijke plan werd ontworpen."

„Maar wat ik heel graag zou willen weten, Mr. Vance, is hoe zij Rex gedood heeft, terwijl zij in Mr. Markhams bureau zat."

„Geduld, brigadier, alles op zijn beurt. — Julia is het eerst gedood, omdat zij het hoofd van het huishouden was en daarom Ada het meest in de weg stond. Nadat Ada zich van Chesters revolver meester gemaakt had, wachtte zij op een gunstige gelegenheid om haar eerste slag te slaan. Deze kwam in de nacht van 8 November. Om half twaalf, toen iedereen sliep, klopte zij op Julia's deur. Zij werd binnengelaten en ging toen ongetwijfeld op de rand van het bed van haar zuster zitten en verzon een verhaaltje om een verklaring te geven van haar bezoek. Midden in dat verhaal haalde zij plotseling de revolver van onder haar nachtjapon te voorschijn en schoot Julia door het hart. Voor de grote spiegel der kaptafel in haar eigen kamer jaagt zij dan, terwijl het licht op was, een kogel door haar schouderblad..."

„Een vrouw, die als een truc op zichzelf schiet," bracht Heath in het midden. „Dat is niet natuurlijk."

„Maar Ada was niet natuurlijk, brigadier. Ga je haar karakter na, dan vind je dat schieten zeer logisch. Trouwens, het wemelt in de geschiedenis der criminologie van zelfverminkingen, waarin het te bereiken doel veel kleiner was dan dat, hetwelk Ada nastreefde. Het handboek staat er vol van en vergeet bovendien niet, brigadier, dat het jonge meisje diep ongelukkig, radeloos en wanhopig was. Zij zou waarschijnlijk zelfmoord gepleegd hebben, als zij het plan der moorden niet uitgewerkt had. Een ongevaarlijke, lichte schouderwond betekende weinig voor haar in vergelijking met wat zij erdoor winnen kon. Neen, brigadier, die daad van zelfverminking was in de gegeven omstandigheden zeer logisch......"

„Maar in de rug, Mr. Vance! Wie heeft ooit gehoord —"

„Een ogenblik." Vance sloeg het tweede deel van het Handbuch open en las: „Dat men zich door de plaats der wond nooit op een dwaalspoor moet laten brengen, bewijzen twee gevallen. In de Wiener Prater heeft een man zich in tegenwoordigheid van verscheidene getuigen gedood door zich met een revolver in het achterhoofd te schieten. Zonder de verklaringen van die getuigen zou waarschijnlijk niemand aan zelfmoord geloofd hebben. Een soldaat doodde zich door een schot in de rug met zijn eigen geweer, waar hij zich op neergelegd had. Ook hier scheen de plaats van de wond iedere gedachte aan zelfmoord uit te sluiten."

„Wacht even, Mr. Vance, wacht even. Hoe zit het met de revolver? Sproot is toch dadelijk na het schot in Ada's kamer gekomen en er was geen spoor van een revolver te zien."

Zonder te antwoorden, sloeg Vance het boek op een andere plaats open en vertaalde: „Op een zekere ochtend vroeg werden de autoriteiten in kennis gesteld, dat het lijk van een vermoorden man gevonden was. Op de aangegeven plek vond men het lijk van een graanhandelaar A. M., voorover liggend en met een schotwond achter het rechteroor... De plaats, waar het lijk gevonden werd, was midden op een brug over een diepe stroom. Juist toen het lijk weggebracht zou worden voor een nader onderzoek, viel het den officier van justitie toevallig op, dat op de vermolmde houten leuning van de brug, bijna vlak tegenover de plaats, waar het lijk lag, een kleine, maar pas gemaakte inkeping was, welke veroorzaakt scheen te zijn door een hevige slag op de leuning met een hard en hoekig voorwerp... Hij vermoedde onmiddellijk, dat de beschadiging iets te maken had met de moord. Derhalve besloot hij de bedding van de stroom onder de brug te laten afzoeken. Bijna terstond kwam iets biezonders te voorschijn: een ongeveer 4 meter lang sterk touw, aan het ene einde waarvan een zware steen en aan het andere einde een afgeschoten revolver bevestigd was, in de loop waarvan de later uit het hoofd van A. M. gehaalde kogel precies paste. We hadden hier dus beslist met een zelfmoord te doen. A. M. had de steen over de leuning van de brug gehangen en de revolver achter zijn oor afgeschoten. Op het ogenblik, dat hij het schot loste, liet hij de revolver los, die door het gewicht van de steen over de leuning in het water getrokken werd...... Ben je nu ... den, brigadier?"

Heath staarde hem met gro... aan. „U bedoelt, dat haar revo... dezelfde wijze door het venst... dween als de revolver van de... over de brug?"

„Zo is het, brigadier. Sproot ... me verteld, dat het raam een ... open stond, en Ada stond vo... raam, toen zij op zichzelf ... Toen zij uit Julia's kamer terug... heeft zij aan de revolver een ... vastgemaakt, aan het andere ... waarvan iets zwaars vastgeb... was en dat gewicht heeft zij ... raam gehangen. Toen haar han... wapen losliet, werd het over het ... getrokken en verdween in de ... sneeuw op de balkontrap. Het ... was een voorname factor bij ... moorden."

„Drommels nog toe! Geen wo... dat we de revolver niet hebben ... vinden," riep Heath uit. „En hoe ... het met de voetsporen, Mr. V... Zeker allemaal trucks. Wordt ver...